

Forn de calç del camí del Raurell

Olivella

Ubicació

Comarca: Garraf
Lloc/Adreça: Roures de la Cotxa
Emplaçament: Roures de la Cotxa, al costat sud del camí sobre el fondo del Rourell
Alçada: 170

Coordenades:

Latitud: 41.29428
Longitud: 1.80378
UTM Est (X): 399844
UTM Nord (Y): 4572116

Classificació

Número de fitxa: 08148 - 98
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle: XIX-XX
Estat de conservació: Regular
Notes de conservació: L'erosió ocasionada per l'escorrentia està malmetent les parets.
Protecció: Inexistent
Accés: Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat: Privada
Titular: 08147A03000009
Autoria de la fitxa: Xavier Esteve i Gràcia
Data de registre de la fitxa: ds., 10/06/2017 - 02:00

Descripció

El forn de calç del camí del Raurell s'emplaça al paratge Roures de la Cotxa, al costat sud del camí sobre el fondo del Rourell. Consisteix en una estructura de forma cilíndrica excavada arran del camí, per sota d'aquest, aprofitant el desnivell natural. La cambra de combustió, que és la part que s'observa mesura 4,20 metres de diàmetre i dos metres de profunditat. L'accés s'hi realitzava per la banda oposada al camí. Les parets de l'interior de la cambra de combustió, excavada majoritàriament al subsòl d'argiles, pedres i argila per millorar-ne l'aïllament, estan completament rubefactades, fruit de les altes temperatures assolides en aquest forn. S'hi observen alguns forats fruit de l'erosió ocasionada per l'escorrentia.

Observacions:

Localitzat i inventariat pel Cos Agents Rurals.

Història

Els forns es llogaven als grups de calciners que extreien la pedra, la coïen i més tard la venien sencera o acabada en calç. El procés de producció d'una fornada podia durar entre un mes i mes i mig de feina. També, de vegades era el mateix propietari qui contractava un grup d'homes que l'ajudessin per a produir una partida de calç. Primer de tot, per fabricar la calç es necessitava combustible, que s'obtenia desembrossant el bosc ja que es s'iniciava una combustió del forn i aquest assolia temperatures entre 800 i 1000 °C. El següent pas era la pesada feina d'arrencar la pedra calcària amb pics i malls. Després es transportava la pedra i els fogots amb els carros fins al lloc on era situat el forn. Aquest s'omplia posant de forma circular les pedres depenent de la seva mida: a baix les més grosses i a dalt del curull les més petites. A la part inferior es deixava una finestra o boca per introduir-hi la llenya amb una mena de força anomenada gavell. Quan començava l'encesa, ja no es podia parar fins que el mestre calcinaire deia que la pedra era ben cuïta. Durant el procés de cocció que podia durar, sense interrupció, 10 o 15 dies, la fornada de pedra calcària s'havia transformat en calç viva. Les pedres estaven cuites i es convertien en calç quan adquirien un color blanquinós i a més, quan desapareixien les juntes entre les pedres. La millor estació per fabricar la calç és a l'estiu perquè la humitat no anava bé per fer una fornada. A més, aquesta calç la fabricaven els calciners que s'encarregaven de fabricar-lo correctament. La utilitat de la calç era en la construcció per a fer les parets (per a unir les pedres), barrejada amb aigua i argila o arena s'utilitzava per a arrebossar les façanes i emblanquinar les cases. També servia a impermeabilitzar les cisternes i els safarejos així com per a desinfectar i també tenia un ús agrícola per a ensulfatar les plantes contra les plagues. El procés de transformació de la pedra en calç es feia per combustió, mitjançant un forn de forma rodona fet dins la terra o la roca. Es necessitaven temperatures d'entre 800°C i 1000°C perquè el carbonat de calci s'alliberés de l'anhídrid carbònic i passés a òxid de calci. Però per a aconseguir aquest procés es necessitava una preparació llarga i feixuga. Aquestes tasques duraven al voltant d'uns tres mesos i començaven entre el gener i el febrer, quan les feines agrícoles eren més escadusseres. La producció de calç va tenir una certa importància fins a mitjans segle XX, com ho demostra l'existència de moltes olles o forns arreu del territori. D'aquesta antiga activitat, tan estesa a les nostres muntanyes, solament resta el mut testimoni d'aquells forns que en l'actualitat estan mig enrunats i tapats per la vegetació.

